

## 11 วัตถุประสงค์นธรรม ในประเพณีกินผัก: เรื่องของการถือศีล การกินผัก และการบูชาเทพเจ้า ของชุมชนศาลเจ้าจู้ตุ่ยเต้าโบ้เก้ง ภูเก็ต

ปณิตา สระวาสี

นักวิชาการศุนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

ต้นเค้าของประเพณีกินเจ 1-9 ค่ำเดือนเก้าในปัจจุบัน ว่ากันว่ามาจากการบูชาดาวเบยโต้ว(ดาวกระบวยเหนือหรือดาวจระเข้) มาแต่โบราณของชาวจีน ด้วยที่เดือนเก้าอากาศเริ่มเย็น ผู้คนกลัวโรคภัยไข้เจ็บจึงเกิดเทศกาลฉงหยาง 9 ค่ำเดือน 9 เป็นเทศกาลกลัวตายและป้องกันโรคภัยมาตั้งแต่ปลายราชวงศ์ฮั่น นักวิชาการจีนส่วนมากสรุปกันว่าเทศกาลกินเจเดือนเก้ามีที่มาจากประเพณีบูชาดาวของจีนโบราณ แต่พัฒนาเป็นเทศกาลหรือประเพณีอย่างสมบูรณ์เพราะศาสนาเต๋า

เมื่อประเพณีกินเจเดือนเก้าแพร่หลาย และได้รับวัฒนธรรมจากท้องถิ่นต่างๆ ตามยุคสมัย ประเพณีกินเจจึงปรับเปลี่ยนไปตามความเชื่อของแต่ละท้องถิ่น หรือมีพิธีกรรมบางอย่างของท้องถิ่นเข้ามาผสมผสานด้วย

ประเพณีกินเจในไทยมีปรากฏอยู่หลายพื้นที่ ที่เป็นรู้จักและทำมาสืบเนื่องยาวนานคือ ภูเก็ต ซึ่งที่นั่นเรียกว่าประเพณี “กินผัก” หรือ “เจียะฉ่าย” วันประกอบพิธีตรงกับวันขึ้น 1 ค่ำ-9 ค่ำ เดือนเก้าจีน โดยคณะกรรมการของศาลเจ้าแต่ละท้องถิ่นร่วมกันจัดงานประกอบพิธีเจียะฉ่ายให้กับกิ้วอ๋องไต่ไต่ ศาลเจ้าในภูเก็ตที่ประกอบพิธีกินผักกระจายอยู่ในหลายพื้นที่ อาทิ ศาลเจ้ากะทู้ ศาลเจ้าจู้ตุ่ยเต้าโบ้เก้ง ศาลเจ้ามูลนิธิเทพราศีบางเหนียว ศาลเจ้าท่าเรือ ศาลเจ้าชู้บุญต่อง ศาลเจ้าเชิงทะเล ศาลเจ้ายกเค้เก้ง ศาลเจ้าหลิมฮู้ให้ชื่อ

สำหรับคนในชุมชนศาลเจ้าจู้ตุ่ยเต้าโบ้เก้งแล้ว พวกเขาเชื่อและเล่าต่อกันมาว่าประเพณีกินผักเกิดขึ้นเมื่อร้อยกว่าปีที่แล้ว มีที่มาจากคณะจิว “โก๊ะหี่” จากประเทศจีน ที่เดินทางมายังภูเก็ต เพื่อเปิดการแสดงในแหล่งชุมชนชาวจีนอพยพที่มาตั้งรกรากเพื่อทำเหมืองแร่ในภูเก็ต “หั่งอาหลาย” หรือซอชมณีนัยในปัจจุบัน โดยธรรมเนียมของชาวคณะจิว เมื่อถึงช่วงเดือนเก้า สมาชิกในคณะจะต้องประกอบพิธีกินผัก สวดมนต์เพื่อบูชาเทพเจ้าต่างๆ ที่นับถือ รวมถึงการบูชากิ้วอ๋องไต่ไต่เพื่อสืบชะตา ขอพรให้อายุมันขวัญยืนและอยู่เย็นเป็นสุข จนเมื่อชาวท้องถิ่นเลื่อมใสและเข้าร่วมพิธีนี้มากขึ้นเพราะเห็นว่าเป็นสิริมงคล จากประเพณีในชุมชนเล็กๆ จึงขยายใหญ่ในวงกว้าง คนในชุมชนจึงร่วมใจรวมแรงกันสร้างศาลเจ้าในบริเวณ

หึ่งอาหลายเมื่อกว่า 110 ปีก่อน เพื่อเป็นสถานที่ในการประกอบพิธีกินผัก ต่อมาได้ย้ายศาลเจ้ามาตั้ง ณ สถานที่ตั้งของศาลเจ้าจู้ต่วยเต้าโบ้เก้งในปัจจุบัน



ภาพศาลเจ้าจู้ต่วยเต้าโบ้เก้ง

ประเพณีกินผักนั้นมีวัตถุหลากหลายประเภทเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมที่คนในชุมชนศรัทธา วัตถุหลายชิ้นยังใช้งานและอยู่ในศาลเจ้า ขณะที่บางชิ้นถูกนำมาจัดแสดงไว้ในพิพิธภัณฑ์จู้ต่วยเต้าโบ้เก้ง ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุทั้งหลายดังกล่าว คนในชุมชนช่วยกันรวบรวมและสัมภาษณ์ผู้เฒ่าผู้แก่ อาลักษณ์ ม้าทรง และผู้คนที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลดังกล่าวเผยแพร่อยู่ในเว็บไซต์คลังข้อมูลชุมชน เปิดให้คนที่สนใจเข้าไปสืบค้นและเรียนรู้ข้อมูลต่างๆ ได้

บทความนี้ได้คัดข้อมูลจากคลังข้อมูลชุมชนศาลเจ้าจู้ต่วยเต้าโบ้เก้ง ที่รวบรวมโดยคนในชุมชนอาทิธำรงค์ บริเวรานันท์ จูติกร สุรจิรชานานนท์ ลิขิต หล้าแหล่ง เพื่ออยากจะเชิญชวนมาเรียนรู้และทำความเข้าใจประเพณีกินผัก ผ่านวัตถุสิ่งของ 11 ชิ้นของศาลเจ้าจู้ต่วยเต้าโบ้เก้ง ที่สะท้อนวิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมของคนในชุมชน

1

ฐานเสาโกเต็ง



เมื่อ “เสาโกเต็ง” ได้รับการยกตั้งตระหง่าน หมายความว่าพิธีกินผักเริ่มอย่างเป็นทางการแล้ว เสาโกเต็งเป็นการบอกเทพยดาให้รับรู้ว่าคุณ ที่นี้มีการประกอบพิธีกินผัก นอกจากนี้ยังมีความหมายว่าเป็นการแจ้งให้ชาวบ้านที่อยู่ห่างไกลทราบถึงตำแหน่งของศาลเจ้า เพื่อบอกทิศทางสำหรับผู้มาร่วมพิธีในยามค่ำคืน เพื่อการบูชาดวงดาวของศาสนาเต๋า โดยมี ตะเกียงน้ำมัน 9 ดวง หรือ “เก้าเต็ง” ที่แขวนบนเสาเป็นสัญลักษณ์ การบูชาดวงดาวในศาสนา เต๋า เป็นเครื่องพิธีสำหรับต่ออายุไขของคนจีนโบราณ เสาโกเต็งและตะเกียงทั้ง 9 ดวง เป็นวัตถุ สำคัญที่โดดเด่นในช่วงเทศกาลกินผัก ถือเป็นสัญลักษณ์และสัญญาณในช่วงเวลาการกินผักแก่ ชุมชนโดยรอบ



## 2

## เกี้ยว หรือ ตัวเหลี่ยน



เกี้ยว ออกสำเนียงจีนออกเกี้ยนว่า “ตัวเหลี่ยน” เกี้ยวเป็นเสมือนที่ประทับขององค์พระสูงสุดในการประกอบพิธีกรรมคือ “องค์กิ้วอ่องไต่เต้” เฉพาะอย่างยิ่งในพิธีกรรมการกินผักในขบวนอ้วกั๊งหรือการแห่พระรอบเมือง เมื่อตัวเหลี่ยนขององค์กิ้วอ่องไต่เต้ผ่านไปยังที่ต่างๆ ทุกคนที่อยู่ในบริเวณนั้นจะนั่งลงเพื่อแสดงความเคารพต่อองค์กิ้วอ่องไต่เต้ กระทั่งเกี้ยวขององค์กิ้วอ่องไต่เต้ผ่านไป

คนจีนเชื่อถือเรื่องความเป็นมงคลเป็นสำคัญ ดังนั้นลวดลายแกะสลักประดับบนตัวเหลี่ยนล้วนเป็นลวดลายมงคลและมีความหมายทั้งสิ้น เช่น กิเลนหมายถึงมงคล กวางหมายถึงการเลื่อนยศ สิงโตหมายถึงอำนาจบารมี ม้าหมายถึงประสบความสำเร็จ ค้างคาว และสัญลักษณ์ลิว หมายถึงพรุ่งพร้อมด้วยวาสนา อายุวัฒนะ พานผลไม้ ท้อ ทับทิม ลูกพลับ หมายถึงอายุมัน ขวัญยืน ลูกเต็มบ้านหลานเต็มเมือง และสมปรารถนาทุกประการ



### 3 ก๊ีบสู๋



“ก๊ีบสู๋” เป็นภาษาออกเสียงสำเนียงท้องถิ่นภูเก็ต เพี้ยนเสียงมาจากคำว่า “จ๊ีบสู๋” มีความหมายว่า “พลทหารกองเกียรติยศ” ใช้เรียกเครื่องประกอบเกียรติยศ ในริ้วขบวนแห่งสมัยโบราณของจีน นำหน้าเกี้ยวที่ประทับของฮ่องเต้ ต่อมาศาลเจ้าต่างๆ ยืมรูปแบบเครื่องประกอบเกียรติยศนี้มาใช้ในการแห่เจ้าด้วยเช่นกัน

ขบวนก๊ีบสู๋ในการแห่เจ้าแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ คาย-ลอ-ป้าย แปลว่าป้ายเบิกทาง และ ส่วนของอาวุธต่างๆ โดยป้ายเบิกทางจะมีจำนวนอย่างต่ำประมาณ 3 คู่ ประกอบไปด้วยป้ายชกเจิ้ง แปลว่าโปรดอยู่ในความสงบ ถัดมาเป็นป้ายฮุย-ปี้ แปลว่าโปรดหลีกเลี่ยง และ ปิดท้ายด้วยป้ายสลักพระนามองค์เทพที่เป็นประธานของศาลเจ้านั้น ๆ จากนั้นจะตามด้วยอาวุธโบราณนานาชนิด

ป้ายเบิกทางชุดแรกของศาลเจ้าจู้ต่วยเต้าโ้เก็ง ทำจากแผ่นไม้ทาสีขาวและตัวอักษรสีดำ แต่เนื่องจากมีขนาดใหญ่และหนักมาก จึงเปลี่ยนให้มีขนาดเล็กและเปลี่ยนสีป้ายเป็นสีแดง ตัวอักษรสีทอง ส่วนอาวุธในชุดแรกของศาลเจ้าจู้ต่วยเต้าโ้เก็งมีเพียง 4 คู่เท่านั้น ประกอบไปด้วย โป้ถาว (ขวาน) เก็ก (ทวนวงเดือน) กิมก๊วย (ค้อนทรงฟักทอง) และบุนปี้ดซิ่ว (มือจับคู่) ภายหลังได้มีการเพิ่มกวนไต (ง้าว) และเล็งถาวก้วย (ไม้เท้าหิวมังกร) อย่างละคู่

## ธงดำอาญาสิทธิ์



“อ้อเหล่ง” เป็นคำที่ย่อมาจาก “ออลงเกี” แปลว่า “ธงดำอาญาสิทธิ์” เป็นอุปกรณ์ชิ้นสำคัญของ “ฮั่วดกั้ว” (ผู้มีวิชาทางไสยศาสตร์ทำหน้าที่บริกรรมคาถา อัญเชิญเทพเจ้าต่างๆ มาประทับทรงในมนุษย์) และ “ม้าทรง” ในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ธงดำอาญาสิทธิ์มีคุณสมบัติลึกลับหลายประการ เช่น ใช้ออกคำสั่ง รวมไปถึงควบคุมทหารสวรรค์ในการเคลื่อนและหยุดพล ใช้เป็นเครื่องขจัดปัดเป่าและเปิดทางในสถานที่ที่ต้องการใช้ประกอบพิธีให้ปราศจากจากเสนียดจัญไรและสิ่งชั่วร้าย ใช้เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดคำสั่งและพลังจากองค์เทพที่มียศสูงกว่า สู่เทพที่มียศต่ำกว่าหรือจากองค์เทพสู่มนุษย์ เป็นต้น





รูปทรงของอ้อเหล่งที่พบเห็นได้ทั่วไปจะมี 2 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่ ทรงสี่เหลี่ยม (สี่ก๊กก๊ก) และทรงสามเหลี่ยม (ซ้าก๊กก๊ก) ทำจากผ้าสีดำเขียนอักขระและสัญลักษณ์ทางไสยศาสตร์ของจีนโบราณ การเขียนอ้อเหล่งมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปมากมาย ดังนั้นผู้ที่เขียนอ้อเหล่งได้จะต้องมีวิชาความรู้ทางด้านภาษา และไสยศาสตร์ของจีนเป็นอย่างดี ผู้ที่รับจ้างเขียนอ้อเหล่งขายให้กับม้าทรงของศาลเจ้าจู้ยตุ่ยเต้าโบ้เก็งยุคแรก ๆ คือ นายอ้อหล่องคุ้น (เสมียนจีนรุ่นที่ 3) และนายอ้อเป็งคุ้น ทั้งสองเป็นพี่น้องที่เข้ามาช่วยเขียนพู่กันจีน ให้กับศาลเจ้าจู้ยตุ่ยเต้าโบ้เก็งในช่วงพิธีกินผัก

5  
กลอง หรือ กิมก้อ



“กลอง” หรือ “กิมก้อ” ตัวกลองทำด้วยไม้ ขึงด้วยหนังทั้งสองหน้า กิมก้อเป็นหนึ่งในเครื่องดนตรีทั้งหมด 5 ชิ้น ประกอบด้วย ก้อ โหล ตัวปี่วะ เล้ปี่วะ และท่าย เรียกรวมว่า “วงโหล่ก้อตื้น” ใช้ในการบรรเลงประกอบการแห่ขบวนของเทพเจ้าในเทศกาลต่างๆ “กิมก้อ” ใบที่หันด้านหนังกลองออกในภาพเป็น “กิมก้อ” ที่บริจาคโดย “คุณจวนหงวน” ร้านทองธนศ มีอายุราว 50 ปี เป็นช่วงที่หลังคาศาลเจ้าจู้ต่วยเต้าโ้เก็งยังมุงด้วยสังกะสี สำหรับเด็กๆ ในชุมชน หรือเด็กๆ ในครอบครัวที่ถือศีลกินผัก การได้มีโอกาสเล่นดนตรีวงโหล่ก้อ ในขบวนแห่พระ เป็นความฝันที่อยู่ในใจแทบทุกคน



## 6 ห้วงมณฑล



**“ห้วงมณฑลห้าทิศ”** ภาษาจีนออกเสียงว่า “ห่องเอี้ยถ่าว” เป็นสัญลักษณ์แทนทิศทั้งห้า เพื่อการกำหนดขอบเขตหรือพื้นที่ปริมณฑลในประเพณีกินผัก บริเวณยอดหรือห้วงมณฑลแต่ละทิศเป็นรูปแม่ทัพ ซึ่งมีสีของใบหน้า สีธงประจำทิศ กำลังทหารรักษาทิศ และธาตุในโลกทัศน์แบบจีน

**ทิศเหนือ** แม่ทัพผู้รักษาทิศ ชื่อ “ปักเอี้ย” ใช้สัญลักษณ์ ธงสีดำคุมกำลังทหาร 55,000 นาย (ธาตุน้ำ)

**ทิศตะวันออก** แม่ทัพผู้รักษาทิศ ชื่อ “ตังเอี้ย” ใช้สัญลักษณ์ธงสีเขียว คุมกำลังทหาร 99,000 นาย (ธาตุไม้)

**ทิศใต้** แม่ทัพผู้รักษาทิศ ชื่อ “ลำเอี้ย” ใช้สัญลักษณ์ ธงสีแดง คุมกำลังทหาร 88,000 นาย (ธาตุไฟ)

**ทิศตะวันตก** แม่ทัพผู้รักษาทิศ ชื่อ “ส้ายเอี้ย” ใช้สัญลักษณ์ธงสีขาว คุมกำลังทหาร 66,000 นาย (ธาตุทอง) **บริเวณกลางศาลเจ้า** แม่ทัพผู้รักษาทิศ ชื่อ “ตงเอี้ย” ใช้สัญลักษณ์ธงสีเหลือง คุมกำลังทหาร 33,000 นาย (ธาตุดิน)

ห้วงมณฑลทั้ง 5 ยังใช้เป็นอาวุธในการแสดงอิทธิฤทธิ์ของร่างทรงองค์พระในพิธีกรรมกินผัก โดยใช้ปลายของมณฑลที่เป็นเหล็กแหลมแทงทะลุแก้มทั้งสองข้าง ในอดีตการแสดงอิทธิฤทธิ์ขององค์พระใช้เพียงเหล็กแหลมของห้วงมณฑลเท่านั้น

## 7 ฮวดโสะ



“ฮวดโสะ” คือเชือกถักยาวลักษณะเดียวกับเส้น มีด้ามจับแกะสลักเป็นรูปสัตว์สำคัญตามความเชื่อแบบเต๋า ที่พบบ่อยจะแกะสลักเป็นหัวมังกร หรืองู เป็นอุปกรณ์สำหรับฮวดกั้วหรือผู้เก่งกล้าทางวิชาอาคมหรือมาทรง โดยจะใช้คู่กับธำมรงค์อาญาสิทธิ์ ในการอัญเชิญเทพเจ้า เปิดประตูสวรรค์ ปัดรังควาน เป็นต้น โดยจะใช้ฟาดหรือสะบัดลงบนพื้น ให้เกิดเสียงในอากาศ ควบคู่กับการร่ายคาถาอาคม

## 8

## ลูกบอลตะปู



“ทิกิว” หรือ ลูกบอลตะปู ใช้สำหรับเป็นอาวุธของม้าทรง ในการแสดงอิทธิฤทธิ์ในขณะประทับทรง ซึ่งเป็นศรัทธาและความเชื่อของผู้นับถือ พิธีการแสดงอิทธิฤทธิ์เรียกว่า “ต้าวเล่าย๊ะ” หรือ “เอียนสินถ้อง” จะมีการต้าวเล่าย๊ะเมื่อศาลเจ้ามีพิธีกรรมสำคัญ การต้าวเล่าย๊ะ จะมี “ฮั่วดักัว” คอยบริกรรมคาถาอยู่โดยรอบ ปากบริกรรมคาถา มือโบกสะบัดด้วย “อ้อเหล่ง” และ “ซัดเอี่ยมปี้” เพื่อป้องกันสิ่งชั่วร้ายเข้ามาทำลายพิธีกรรมและขจัดความเจ็บปวดออกไปด้วย การแสดงอิทธิฤทธิ์โดยการเหวี่ยงลูกบอลตะปู ลงกลางหลังจำนวนหลายครั้ง ติดต่อกันต่อเนื่อง ลูกบอลตะปูจะมีความยาวของหนามเหล็กสั้น-ยาวไม่เท่ากัน และเรียงห่างกัน เมื่อร่างทรงใช้อุปกรณ์ที่มีลักษณะดังกล่าว จะได้รับการบาดเจ็บมาก เพราะเหล็กที่ยาวกว่าสามารถปักบนแผ่นหลังซึ่งก่อให้เกิดบาดแผลลึก “แปะกุ่ม” ผู้อาวุโส ให้ข้อมูลว่า “โกโป๊” ร่างทรง “องค์พระบกเขี้ยะ” แสดงอภินิหารโดยการเหวี่ยง “ทิกิว” ที่มีเหล็กยาว-สั้น ไม่เท่ากัน และเหล็กห่างกัน ฟาดและทุ้มไปที่แผ่นหลังก่อให้เกิดบาดแผลลึก แต่บาดแผลก็สมานกันโดยใช้เวลาไม่นาน



## กระทะใบบัว และถังไม้ใส่ข้าว



“กระทะใบบัว” ใช้สำหรับหุงข้าว ในงานเทศกาลกินผัก ผู้ทำหน้าที่หุงข้าวต้องมีฝีมืออย่างสูง อาทิจำการใช้ไฟ ปริมาณน้ำ ปริมาณข้าวสารในการหุงข้าว ก่อนการเปิดครัวของศาลเจ้าในเทศกาลกินผัก ต้องมีการทำพิธีบูชาเทพเจ้าเตาไฟ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่พ่อครัวแม่ครัว รวมถึงเป็นการแสดงความเคารพต่อเทพเจ้าผู้ดูแล การหุงข้าวจึงต้องพิถีพิถันเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหาย ไม่ให้ส่งผลต่อการรองรับผู้มารับอาหารจากศาลเจ้า และสามารถรับรองได้ว่าปราศจากอาหารที่เป็นข้อห้ามอย่างแน่นอน อดีตผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าฝีมือในการหุงข้าวได้ยอดเยี่ยมคือ นายอองจวน แซ่เอี้ยว นอกจากใช้สำหรับหุงข้าว กระทะยังใช้สำหรับต้มน้ำมันยาสำหรับร่างทรงองค์พระที่แสดงอภินิหารลงไปแช่ เพื่อสมานร่องรอยแผลที่เกิดจากการแสดงอิทธิฤทธิ์

ในอดีตเมื่อหุงข้าวได้ที่แล้ว พ่อครัวนำข้าวที่หุงถ่ายใส่ถังไม้ เพื่อตักแจกผู้ที่มารับอาหารจากศาลเจ้า ถังใส่ข้าว 1 ถัง สามารถใส่ข้าวได้ 2 กระทะ กระบวนการก่อนนำถังไม้มาใช้มีการนำถังไปแช่น้ำ ให้ไม้ขยายตัวเพื่ออุดรอยรั่วต่างๆ จากนั้นนำมาตากแดด ทำให้ไม้อยู่ตัวพร้อมสำหรับนำมาใช้งาน ในอดีตบ้านที่ทำถังไม้ เป็นบ้านเลขที่ 12/14 ตั้งอยู่ที่ตลาดเหนือ ปัจจุบันไม่มีการใส่ข้าวในถังไม้ดั้งเดิม เปลี่ยนมาใช้หุงด้วยหม้อหุงข้าวไฟฟ้า



“ภาชนะเครื่องถ้วย จาน ชาม” ใช้สำหรับใส่อาหารถวายองค์พระในศาลเจ้า ช่วงเทศกาลกินผักเครื่องใช้เหล่านี้มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าเครื่องใช้อื่นๆ ในการประกอบพิธีกรรม เพราะการเลือกเครื่องถ้วยชามใส่อาหารนั้น เป็นอูบายเกี่ยวข้องกับความพิถีพิถัน งดงามที่สุด ดีที่สุด เพื่อถวายแด่องค์พระ ดังนั้นอาหารและภาชนะ จึงแสดงถึงความศรัทธาที่เป็นเนื้อนาเดียวกัน

## แบบพิมพ์ไม้ หรือ ฐ่อ้น



“แบบพิมพ์ไม้” หรือ ฐ่อ้น สลักอักขระยันต์ตามความเชื่อแบบเต๋า มีชื่อเทพเจ้าหรืออักขระที่แสดงถึงวัตถุประสงค์ในการใช้งานของยันต์ เช่น ป้อเบ่งฐ่อ (ฐ่อป้องกันตัว) ฐ่อจู้ย (ฐ่อสำหรับเสกน้ำ) เส่เจ็งฐ่อ (ฐ่อสำหรับชำระล้าง) เป็นต้น ฐ่อ้นที่ปรากฏใช้สำหรับพิมพ์ยันต์ (ฐ่อ) ศาสดาเจ้าจู้ยตุ่ยเต๋าโบ้แก๊งมีการพิมพ์ก๊วอ่องฐ่อ และนำฐ่อเข้าร่วมพิธีสำคัญ เช่น พิธีอิ้วแก๊ง พิธีป้ายชิดแซ่ แล้วนำมาแจกจ่ายให้ผู้เข้าร่วมงานกินผักเพื่อความ เป็นสิริมงคล



## อ้างอิง

ไชยยุทธ ปิ่นประดับ. (2540). ประเพณีกินผัก. ภูเก็ต: สภาวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต.

ถาวร ลิกขโกศล. (2557). เทศกาลจีนและการเซ่นไหว้. กรุงเทพฯ: มติชน.

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.(2564). *ประเพณีกินเจและกินผัก*. เข้าถึงจากฐานข้อมูลประเพณี  
ท้องถิ่น: <https://www.sac.or.th/databases/rituals/detail.php?id=91>

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.(2564). *พิพิธภัณฑ์जूยตุ๋ยเต้าโบ้เก็ง*. เข้าถึงจากฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์  
ท้องถิ่น: <https://db.sac.or.th/museum/museum-detail/1572>

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.(2564). *ศาลเจ้าजूยตุ๋ยเต้าโบ้เก็ง*. เข้าถึงจากคลังข้อมูลชุมชน:  
<https://communityarchive.sac.or.th/community/SanChaoChuituitaobokeng>



### ผู้เขียน

ปณิตา สระวาสี

นักวิชาการศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)



### กราฟฟิก

ชนาธิป ทองจันทร์